

**Plaatsingslijst van het archief
van
F.W.J. Dilloo (1841-1892)
en
J.K.E. Dilloo-Von Hackewitz
(1845-1935)**

Samengesteld door dr. M.J. Aalders

Historisch Documentatiecentrum voor het
Nederlands Protestantisme (1800-heden)
Vrije Universiteit Amsterdam
De Boelelaan 1105
1081 HV Amsterdam

Collectie nummer: 723
December 2014

Inleiding

F.W.J. Dilloo was een van de eerste hoogleraren aan de Vrije Universiteit, maar reeds na enkele jaren legde hij zijn ambt neer en werd weer predikant in Soldin (D), waar hij ook vandaan was gekomen. Rond zijn vertrek van de VU heeft altijd een waas van geheimzinnigheid gehangen, totdat ik in 2005 in contact kwam met zijn kleinzoon Waltrecht Dilloo. Deze bleek over familieliedocumenten te beschikken die meer licht wierpen op Dilloo's vertrek uit Amsterdam. Daartoe behoren in de eerste plaats de dagboeken die zijn echtgenote, Josephine von Hackewitz, had bijgehouden. Tevens waren er brieven van de theologen P. Geysler en A. Zahn aan Dilloo bewaard gebleven. Samen met hetgeen in het archief van de Vrije Universiteit ligt opgeslagen aan correspondentie en besluiten, was het mogelijk een nieuw licht op Dilloo en zijn Amsterdamse jaren te laten vallen.

Het dagboek, dat uit twee delen bestaat, is geschreven in het zogenaamd Sütterlin schrift, dat aan het eind van de 19^e eeuw in zwang kwam en in gebruik bleef tot het in 1938 door de Nazi's werd verboden. Waltrecht Dilloo, die mij een kopie van deze en andere stukken overhandigde, had het eerste deel van het dagboek getranscribeerd, evenals de brieven van Geysler en Zahn. Mevrouw Margarete Ritzowsky heeft toen op mijn verzoek en mijn kosten ook het tweede deel getranscribeerd. Daarmee lag de weg vrij voor een grondig artikel over Dilloo, hetgeen verscheen in 2008, in het *Documentatieblad voor de Nederlandse Kerkgeschiedenis na 1800*. Het artikel is aan deze plaatsingslijst toegevoegd.

Het dagboek is reeds in 2011 aan het HDC overhandigd, in 2015 heb ik ook het andere onderzoeksmateriaal, voor zover relevant, overhandigd en in deze plaatsingslijst opgenomen.

15 december 2014
M.J. Aalders

Plaatsingslijst

- 1 Personalia.
Doopbewijs.
Akte van overlijden.
Overlijdensadvertentie Josefine Dilloo, 17-7-1935.
Vita F.G.J. Dilloo, toegevoegd aan zijn licentiaatsthese, met vertaling uit het Latijn. [Waar de naam verlatiniseerd wordt, wordt de 'W' van 'Willem' een 'G' van 'Guilelmus'].
- 2 Dagboek Josephine Dilloo.
Tagebuch der Josephine Dilloo, geb. Von Hackewitz, über familiäre Ereignisse in den Jahren seit 1870 (Kopie van het origineel in Sütterlin handschrift, getranscribeerd door M. Ritzowsky, 2007).
Tagebuch Teil II der Josephine Dilloo, geb. Von Hackewitz (...) anlässlich der Ereignisse in den Jahren 1891 und 1892 aufgrund der Erkrankung des Lic. Friedrich Wilhelm J. Dilloo (...), getranscribeerd door Waltrecht Dilloo, Düsseldorf 2001.
- 3 Inaugurele oratie (nooit uitgesproken) van F.W.J. Dilloo, d.d. 20 september 1880, met een vertaling P. Van der Weiden (2010). Zie Archief A. Kuyper, Bijlage 3, diverse stukken, Oratie F.W.J. Dilloo.
- 4 Brieven van P. Geysler aan F.W.J. Dilloo (met transcriptie van Waltrecht Dilloo), 1871-1880.
1871, 29 juni
1872, 16 april
1873, 15 maart
1880, 21 januari; 6 oktober en 30 november
- 5 Brieven van prof. dr. Adolf Zahn aan F.W.J. Dilloo (met transcriptie van Waltrecht Dilloo), 1880-1884.
1880, 17 december
1881, 18 januari; 3, 14 en 19 maart; 27 april en 22 december
1883, 3 en 19 maart
1884, 7 en 22 april; 29 juni en 17 juli
- 6 Moeilijk toegankelijke literatuur
Admirant, M. den, 'Benjamin Lütge (1858-1927)', in: K. van Bürck en H. Lüchtenborg, *150 Jahre Niederländisch-reformierte Gemeinde zu Elberfeld 1847-1997* (Wuppertal 2000). 149-157
Albertz, M., *Acht Jahrhunderte Soldiner Kirchengeschichte* (Soldin 1931)

Eberlein, H.P., 'Paul Geysers klinische Seelsorge. Ein Konflikt zwischen Stadt un Kirchengemeinde im Elberfeld des Jahres 1876', *Monatshefte für Evangelische Kirchengeschichte des Rheinlandes* 1952, 217-237

Lüchtenborg, H., 'Adolph Johannes Cleophas Zahn (1834-1900), in: Bürck en Lüchtenborg, *150 Jahre* (Wuppertal 2000) 135-148

Lütge, B., Artikelen over Dilloo uit het *Amsterdamsch Zondagsblad tot getuigenis der waarheid*, 4 november 1888 en 1892

Mijnheer, E., *Locher en zijn contacten met Kuyper* (Manuscript, niet gedateerd)

Toll, J. van, 'Het voorgeslacht van dr. Abraham Kuyper', *Sibbe. Maandblad van het Nederlandsch Verbond voor Sibbekunde, tevens officieel orgaan der vereeniging 'Nederlands Stamboek en der Nederlandse Vereeniging van Genealogie* 1 (1941), no 2 (= februari 1941)

7

Correspondentie M.J. Aalders inzake F.W.J. Dilloo.

Correspondentie met Tj. Baarda (24 juli 2005), W. Balke (7 en 17 oktober 2005), I.J. Smedema (20 oktober 2001), W. Dilloo (12 juli en 8 november 2005) en M. Wohlfarth (14 januari 2006)